

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

3p. 265 / 17. 7. 2025

Biroul permanent al Senatului

296 / 2. 09. 2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru actualizarea
pensiilor cadrelor didactice cu salariile de bază, sporurile și
indemnizațiile personalului didactic aflat în activitate**

Analizând propunerea legislativă pentru actualizarea pensiilor cadrelor didactice cu salariile de bază, sporurile și indemnizațiile personalului didactic aflat în activitate (b265/23.06.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3928/30.06.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D530/01.07.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Potrivit Expunerii de motive, propunerea legislativă are ca obiect „reglementarea unui mecanism de actualizare a pensiilor cadrelor didactice, în funcție de salariile aflate în plată ale personalului didactic activ din învățământul preuniversitar și universitar de stat”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât prezenta propunere legislativă va avea implicații asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, sunt aplicabile prevederile

art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, fiind necesar a se solicita punctul de vedere al Guvernului.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată.

În acest sens, precizăm că, în considerentele **Deciziei nr. 331/2019**, Curtea Constituțională a reținut că, *„lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”*¹.

5. Precizăm că Expunerea de motive nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, informații referitoare la impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), și nici la consultările derulate în vederea elaborării propunerii, la organizațiile și specialiștii consultați, la recomandările primite ori la activitățile de informare publică privind elaborarea acesteia.

De asemenea, în instrumentul de motivare nu este argumentată suficient soluția legislativă preconizată, ceea ce contravine dispozițiilor art. 32 alin. (2) teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *„(2) Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ”*.

Totodată, semnalăm faptul că, în **Expunerea de motive**, sunt menționate informații cu privire la pensiile de serviciu ale magistraților, care *„beneficiază de o actualizare automată a pensiilor în raport cu indemnizațiile magistraților activi”*, fiind stabilite potrivit prevederilor Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.

¹ De asemenea, la pct. 71 din considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 643/2020, s-a reținut că: *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art. 138 alin. (5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern”*.

În acest sens, precizăm că cele două categorii de personal, respectiv magistrații și cadrele didactice, nu se află în situații similare. Menționăm că magistrații, pe parcursul activității lor, sunt supuși unui regim de incompatibilități și interdicții. În Decizia nr. 724/2024, la paragraful 88 referitor la **rațiunea instituirii pensiilor de serviciu ale magistraților, instanța de contencios constituțional „a reținut că pensia de serviciu a fost instituită în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în magistratură,** ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutelor speciale cărora trebuie să li se supună magistrații. Astfel, aceste statute speciale stabilite de Parlament prin legi sunt mult mai severe, mai restrictive, impunând magistraților obligații și interdicții pe care celelalte categorii de asigurați nu le au. **Acestora le sunt interzise activități ce le-ar putea aduce venituri suplimentare, care să le asigure posibilitatea efectivă de a-și crea o situație materială de natură să le ofere după pensionare menținerea unui nivel de viață cât mai apropiat de cel avut în timpul activității”.**

6. Analizând conținutul prezentei propuneri legislative, semnalăm că norma propusă la **art. II**, contravine **dispozițiilor constituționale referitoare la egalitatea de tratament**, consacrate de **art. 16 alin. (1) din Constituție**, potrivit căruia „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*”.

În acest sens, precizăm că, în actuala redactare, se creează premisele instituirii unui **tratament diferențiat pentru anumite categorii de persoane**, beneficiare ale pensiei pentru limită de vârstă, stabilite conform prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, cu modificările ulterioare, fără a justifica în mod adecvat reglementările propuse.

În plus, semnalăm că prin adoptarea măsurilor preconizate prin prezenta propunere nu vor mai fi respectate nici **principiile** prevăzute la art. 2 lit. a), c) și d) din Legea nr. 230/2023, **care stau la baza organizării și funcționării sistemului public de pensii**, toate fiind expresii ale principiului egalității de tratament, respectiv:

a) principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți asigurații sistemului;

c) principiul contributivității, potrivit căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, care contribuie la sistemul public de pensii,

drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

d) principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Așadar, semnalăm că inițiatorii Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii nu au avut în vedere introducerea unei reglementări speciale pentru cadrele didactice, în ceea ce privește actualizarea pensiei pentru limită de vârstă, fapt ce ar fi încălcat astfel principiile prevăzute la art. 2 din lege menționată *supra*, creându-se în acest mod o discriminare între celelalte categorii de persoane beneficiare ale prevederilor Legii nr. 360/2023, cu modificările ulterioare.

Referitor la **principiul nediscriminării**, în jurisprudența Curții Constituționale² s-a statuat că ***„acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional”***.

*

* *

Față de aspectele menționate mai sus, apreciem că propunerea legislativă nu pot fi promovată.

PRESEDINTE

Florin JORDACHE

,București

Nr. 496/16.07.2025

² A se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, sau Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014, paragraful 55, Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, paragraful 23.